

**Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова**

Кафедра туризму і готельного господарства

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ
ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**15 квітня 2025 року
Харків, Україна**

Рада молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України
ВГО «Інноваційний університет»
Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації
Харківський обласний туристсько-спортивний союз
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Варненський вільний університет (Болгарія)
AGH Науково-технічний університет (Польща)
Varna University of Management (Болгарія)
Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький
Національний технічний університет «Дніпровська Політехніка»
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Хмельницький національний університет
Запорізький національний університет
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
Криворізький національний університет
Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро
Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси
Національний університет «Запорізька політехніка»
Державний біотехнологічний університет, м. Харків
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»
Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна
Вінницький національний аграрний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Луцький національний технічний університет
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара м. Дніпро
Державний торговельно-економічний університет, м. Київ
Підманівська філія ОЗ «Світязький ліцей»
Державний університет «Житомирська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Криворізький державний педагогічний університет
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
Міжрегіональна Академія Управління персоналом
Навчально-науковий інститут економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського
ВСП «Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ»

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Харків 2025

«Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та гостинності: глобальні виклики»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків / колектив авторів; Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2025. – 425 с.

Доповіді науково-практичної конференції містять результати досліджень стосовно теоретичних, методичних та практичних підходів щодо розвитку міжнародного та внутрішнього туризму; розвитку гостинності та інфраструктури дестинацій; економіки, менеджменту та маркетингу підприємств індустрії туризму і гостинності; розвитку інновацій, інформаційних та digital-технологій в індустрії туризму і гостинності; організації екскурсійного обслуговування в дестинаціях. Призначено для наукових, науково-педагогічних працівників, фахівців з туризму та економіки, студентів, аспірантів.

Роботи друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на питання, що розглянуто на конференції.

Організаційний комітет:

Голова: Бабаєв В. М., ректор ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, д-р наук з держ. управління, професор

Заступники голови: Сухонос М. К., проректор з наукової роботи ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, д-р техн. наук, професор

Старостіна А. Ю. канд. техн. наук, доцент, начальник науково-дослідної частини ХНУМГ ім. О. М. Бекетова;

Члени організаційного комітету:

Оболенцева Л. В., завідувачка кафедри Туризму і готельного господарства, д-р екон. наук, професор;

Dimitrina Kamenova, Professor, PhD (VUM, Barna, Bulgaria);

Giuseppe T. Cirella, Professor, PhD, Director and Head of Research Polo Centre of Sustainability;

Богдан Н. М., д-р екон. наук, професор кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова;

Угоднікова О. І., канд. екон. наук, доцент, завідувачка кафедри фінансів обліку і безпеки бізнесу ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, голова Первинної профспілкової організації студентів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, голова ГО «Надихай», член Центрального комітету Профспілки працівників освіти і науки України;

Давидов Є.О., асистент кафедри кафедри Туризму і готельного господарства ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.

© Колектив авторів, 2025

© Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

3. Воронюк Є.В. Ключові загрози економічній безпеці підприємств готельно-ресторанної галузі. *Бізнес Інформ*. 2021. Вип. 6. С. 145-150. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-6-145-150>

4. Корсак Р.В., Гуштан Т.В., Малец В.Д. Соціально-економічна проблематика впровадження системи НАССР у готельно-ресторанному бізнесі України в кризових умовах. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 85. С. 30-35. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.85-6>

5. Безучко Л.С., Білоус С.В., Філь М.І. Готельне господарство України в умовах війни: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-43>

6. Коваль О.Д., Катюха Д.А. Стратегії адаптації готельно-ресторанного бізнесу в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення в Україні. *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми*. 2025. Вип. 1. С. 72-78. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.1.09>

УДК 338.48:502.131

Крамаренко Д.П.

канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри готельного, ресторанного бізнесу і крафтових
технологій

Андрєєва В.О.

здобувачка 4 курсу, гр. ГРС 6.02.241.010.21.2
науковий керівник – к.т.н., доц. Крамаренко Д. П.
*Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця*

ЕКОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ

Наявність перешкод для подорожей, таких як економічні або соціальні труднощі, а також зміни в екологічній ситуації на планеті, спонукають туристів до пошуку нових напрямків і способів подорожей. Бажання клієнтів отримати незабутні враження від відпочинку, що відповідають їхнім цінностям і очікуванням, включаючи стійкий підхід до навколишнього середовища, стимулює власників готелів і туроператорів до пошуку оригінальних ідей і нових можливостей для створення комфортного та екологічно безпечного середовища. Тому велика увага приділяється розробці інноваційних рішень, які не тільки забезпечують високу якість обслуговування, але й сприяють збереженню екологічного балансу. Зокрема, йдеться про екологічні послуги, а також програми з охорони навколишнього середовища, спрямовані на те, щоб не лише не створювати перешкод для природи, а й сприяти її збереженню та відновленню [1].

Поняття екологічна інновація можна розділити на дві складові: інновація продукту (товару/послуги вищої якості) і процесу, тобто нового способу виробництва. Обидві ці складові, за правильного підходу, можуть принести значний прибуток як для виробника, так і для споживача, оскільки вони пов'язані з ресурсоощадними технологіями.

Необхідність впровадження екологічних інновацій у всіх сферах не викликає жодних сумнівів. Наприклад, згідно з маркетинговими дослідженнями, майже 90 % споживачів сьогодні надають перевагу екологічно чистій продукції над традиційною [2]. Звичайно, іноді така продукція дорожча, проте у сфері готельних послуг ситуація дещо інша, адже тут важливішими є зручність та ергономічність. Клієнти готові платити більше за те, щоб отримати якісний відпочинок у комфортних і безпечних для здоров'я умовах. За цих обставин впровадження інновацій у готельному бізнесі є досить вигідним.

Одним із важливих підходів є впровадження екологічної сертифікації послуг, що повинно стати обов'язковою умовою при здійсненні готельно-туристичних та інших подібних видів діяльності. Екологічні туристичні організації, такі як Асоціація британських туристичних агентств (Association of British Travel Agents), провідні готельні мережі, авіакомпанії, у власних програмах екологічних дій надають належне місце екологізації туризму.

Українські науковці також займаються цією проблематикою. Отже, підприємства, які діють у даному секторі економічних послуг, змушені шукати нові шляхи підвищення якості послуг, пов'язаних із захистом навколишнього середовища, інакше вони втратять конкурентоспроможність на міжнародному туристичному ринку. У зв'язку з цим виникає потреба в адаптації їх діяльності до вимог збалансованого розвитку.

У працях багатьох авторів наголошується на тому, що вимога відповідності міжнародним екологічним стандартам є однією з провідних вимог для сертифікації готельних підприємств. Основна увага в цих роботах приділяється створенню дієвого механізму стимулювання процесів екологізації усіх сфер діяльності туристичних підприємств, тобто системного характеру охоплення всього життєвого циклу туристичного продукту, починаючи від формування туру до дбайливого й ощадливого використання природних ресурсів у місцях перебування туристів [3].

Сучасний туристичний ринок наголошує на важливості сталого розвитку та екологічної відповідальності. Організації, які надають туристичні послуги, стикаються з посиленням стандартів екологічної сертифікації, що встановлюються відомими міжнародними організаціями, такими як Всесвітній Союз Охорони Природи (IUCN) та Глобальна рада сталого туризму (GSTC). Окрім того, стандарти ЄС та ISO в області екологічного менеджменту (ISO 14001 та EMAS) також зміцнюють вимоги до управління навколишнім середовищем у туристичній галузі. Додатково, реалізація новітніх систем автоматизації будинків та інтелектуального

управління ресурсами дозволяє туроператорам зменшувати витрати на енергію та воду, а також покращувати загальну ефективність об'єктів туристичної інфраструктури.

Що стосується управління відходами, практика компостування органічних відходів, рециклінгу та використання матеріалів, які легко розкладаються, набуває все більшої популярності. Це дозволяє зменшити вплив на навколишнє середовище та сприяє створенню «зелених» зон відпочинку.

Підприємства в сфері надання туристичних послуг повинні розглядати захист навколишнього середовища як інвестицію в майбутнє, а не як додатковий витрат. Інвестиції в зелені технології та сталі практики можуть стати вирішальними для забезпечення конкурентоспроможності на ринку, що швидко змінюється та стає все більш вимогливим до екологічних питань.

Список літератури

1. Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року : розпорядження № 443-р від 21.04.2021. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR210443?an=1> (дата звернення 8.03.2025)
2. Зіновчук Н. В., Ращенко А. В. Екологічний маркетинг : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2015. 190 с.
3. Грабар М. В., Пригара О. В. Екологізація туризму як умова сталого розвитку. *Інтелект XXI*. 2021. № 5. С. 16–19.

УДК 338.488.2:640.4

Крамаренко Д.П.

канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри готельного, ресторанного бізнесу
і крафтових технологій

Косолапова П.Ю.

здобувачка 4 курсу, гр. ГРС 6.02.241.010.21.2
науковий керівник – канд. техн. наук, доц. Крамаренко Д.П.
*Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця*

ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ТА РЕПУТАЦІЇ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ

Готель – це підприємство, яке надає послуги шляхом тимчасового розміщення громадян під час їхнього переїзду з місця постійного проживання на іншу територію чи об'єкт і організації ночівлі відповідно до певних вимог. В ринкових умовах основним і визначальним чинником господарської діяльності підприємства, що надає послуги розміщення є ринок, а точніше – затребуваність споживачами товарів та послуг [1].

Давидова О.Ю., Бабенко А.О. СЕРВІС ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА УСПІХУ НА РИНКУ ПОСЛУГ.....	47
Свідло К.В., Забеліна В.А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОСУВАННЯ ЗАКЛАДУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	49
Tomalya T.S., Pinyar M.V. CURRENT TRENDS IN THE ADAPTATION OF THE HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS IN UKRAINE.....	52
Давидова О.Ю., Гладка В.О. СТАН ТА РОЗВИТОК РИНКУ ПОСЛУГ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ.....	54
Давидова О.Ю., Ореховська О.В. РОЗВИТОК АПАРТАМЕНТ-ГОТЕЛІВ В УКРАЇНІ.....	57
Давидова О.Ю., Полупан А.О. ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ГОСТИННОСТІ.....	60
Давидова О.Ю., Денисенко Т.В., Шахман М.А. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ.....	62
Свідло К.В., Мироненко Д.С. ОЦІНКА ЯКОСТІ ПОСЛУГ ЗАКЛАДУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	65
Давидова О.Ю., Долинська С.С. ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	67
Каленік К.В., Вікторія Скриннік, Кирилюк О.М. СЕРВІСОЛОГІЯ В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ.....	69
Бессонова А.В. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЗАКЛАДІВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ.....	71
Крамаренко Д. П., Андреева В.О. ЕКОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ.....	75
Крамаренко Д. П., Косолапова П. Ю. ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ТА РЕПУТАЦІЇ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ.....	77
Бойко З.В. КАТЕГОРИЗАЦІЯ ГОТЕЛІВ УКРАЇНИ.....	79
Красномовець З.А. ДИЗАЙН ЗАКЛАДІВ ГОСТИННОСТІ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	82
Крамаренко Д.П., Курляндська В.І. ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-ГОТЕЛЮ В КИЄВІ.....	84
Тищук І.В., Тарасюк А.О. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ: ВІД ІНТЕРАКТИВНИХ БАРІВ ДО ЧАТ-БОТІВ.....	86
Миронов Ю.Б. ГОСТИННІСТЬ ЯК ФОРМА ОБ'ЄКТИВНОЇ ТА СУБ'ЄКТИВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	90
Олійник О.Ю. КРУГОВА ЕКОНОМІКА ЯК СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД.....	92
Сидорук А.В., Люта Д.А. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СПОСІБ ПРОСУВАННЯ РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ...	95
Прилепа Н.В., Вавренчук В.М. НОВІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ В ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	97